

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wniosku posła Skałkowskiego w sprawie zapowiedzianego przez J. E. Ministra skarbu projektu o zaprowadzeniu monopolu spirytusowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 14. stycznia b. r. przekazał Wysoki Sejm komisji budżetowej wniosek posła Skałkowskiego, domagający się polecenia Wydziałowi krajowemu, by zbadał dokładnie skutki, wyniknąć mogące, dla funduszu krajowego i funduszy gminnych z zaprowadzenia monopolu spirytusowego, tudzież aby poczynił stosowne kroki celem zabezpieczenia kraju od szkodliwych następstw z wprowadzeniem takiego monopolu połączonych.

Komisja budżetowa uznając nadzwyczajną ważność tej sprawy dla kraju naszego, dotyczą najżywoźniejszych jego ekonomicznych i finansowych interesów, zważywszy, że monopol, aby odpowiedział rzeczywiście swemu zadaniu, t. j. powiększenia dochodów Skarbu państwa, sprawić musi, że cena wódki jako przedmiotu objętego monoplem, niepomiernie wygórowaną zostanie, a to z powodu, że oczekiwane dochody z monopolu, nie tylko mają podwyższyć dochody skarbu, ale i zarazem pokryć wielkie koszty administracji i kontroli mającego się zaprowadzić monopolu. Z drugiej strony zbytne podrożenie wódki wpłynąć musi na obniżenie konsumpcji tejże, a więc produkcja tejże wódki teraz kontyngentowanej w przyszłości monopolowej znacznie obniżoną być by musiała. Jeżeli zaś Rząd cały terażniejszy kontyngent pozostawić by miał gorzelniom jako kontyngent monopolowy znajdzie się w kłopotliwej pozycji z tym nadmiarem wódki niekonsumowanej, którą będzie zmuszony eksportować za granicę i sprzedawać po daleko niższych cenach, skąd mogą wyniknąć dotkliwe straty; albo pragnąc Skarb państwa od tych strat uchronić, Rząd będzie zmuszony ograniczyć produkcję spirytusu kontyngentem określoną. Tu więc nastąpić musi sprzeczność interesu Rządu, z interesami producentów, a kto ulegnie w tej walce, z góry może być już obecnie przesądzone.

Oprócz względów finansowych i ekonomicznych z powodu proponowanej reformy, nie możemy pominąć ważnej kwestyi ograniczenia wolności zarobkowania. Za to ograniczenie i ewentualne straty, należyć się słusznie będzie odszkodowanie, co pociągnie za sobą olbrzymie

sumy wynagrodzenia, które się jeszcze bardziej zwiększą, jeżeli do tego dodamy zindemnizowanie dochodów propinacyjnych Galicji i Bukowiny.

Galicja jako produkująca prawie połowę całej produkcji spirytusu w Cislitawii; najdotkliwiej byłaby pokrzywdzoną proponowaną reformą, pod względem ekonomicznym, finansowym i przemysłowym. Z drugiej zaś strony Galicja konsumując więcej $\frac{1}{3}$ całej produkcji, najwyżej by kontrybuowała na rzecz podwyższenia dochodów państwa, opłacając podatek konsumcyjny; nie od przedmiotu zbytku, lecz od przedmiotu, który z powodu surowości klimatu i sposobu żywienia się ludu naszego jest niezbędnym artykułem pożywczym. Inne kraje koronne, mają wino, piwo, gdzie ludność żywi się mięsem, bez alkoholu obchodzić się może. Tam więc opłacać się będzie podatek od zbytku, lub nałogu, Galicja zaś zapłaci olbrzymie sumy od koniecznego pożywienia. A to stanowi wielką różnicę.

Perspektywa przewidzianej obniżki konsumpcji, po zaprowadzeniu monopolu jest nader groźną; dla funduszy publicznych, a zatem dla dochodu propinacyjnego, z czynszów propinacyjnych, dochodów funduszu krajowego z opłat konsumcyjnych; wreszcie dla dochodów gmin miejskich z propinacji i opłat gminnych. Odjęcie krajowi tych dochodów, lub zmniejszenie się nawet takowych, spowodować musi podwyższenie krajowych dodatków do podatków, co wobec istniejącego przeciążenia podatkowego wpłynęłoby wielce szkodliwie na ekonomiczny rozwój kraju i niedozwoliłoby urzeczywistnić zamiarów Sejmu, skierowanych właśnie do zmniejszenia tych ciężarów.

Równie też nowopropinowana reforma dotkliwie da się odczuć i zupełnie zachwieje podstawy budżetowe 30 większych miast — gdyż główne źródło dochodu tych miast będzie zakwestyonowane.

Dalej istnieje obawa uzasadniona, że w razie zaprowadzenia monopolu, będzie nam odjęta możność zaprowadzenia konsumcyjnych opłat nietylko tych, które dziś istnieją, ale tych, które po roku 1910 mamy prawo zaprowadzić.

W dalszym ciągu należy rozpatrzeć jaki wpływ wywrzeć może nowopropinowana ustawa na nasze stosunki rolnicze, znajdujące się w opłakanym stanie, z powodu ciągłego obniżania się cen ziemiopłodów, co przy dalszym postępie musi niechybnie wywołać katastrofę, zagrażającą egzystencji stanu rolniczego. W takiej więc chwili groźnej wszelkie projekta, które mogą w czemkolwiek stać się dotkliwymi rolnictwu, są podwójnie zastraszające, a obawy, te głównie idą w kierunku, aby w skutek zaprowadzenia monopolu nie został obniżony kontyngent, dzisiaj tak ważny kontyngent rolniczy, w przyszłości monopolowy.

A nawet, gdyby ten kontyngent każdej poszczególnej gorzelni dziś przeznaczony był zachowany, to jeszcze byłaby odjęta gorzelniom możność rozwoju i rozszerzania się, gdyż dodawanie dodatkowego kontyngentu nie leżałoby w interesie Rządu.

Ze zmniejszeniem produkcji każdej poszczególnej gorzelni nieuniknioną jest zmiana całego systemu gospodarstwa rolnego, z tą gorzelnią połączonego, obniżającego jego kulturę, produkcję, a więc i dochody.

Chów bydła wskutek zmniejszonych środków wyżywienia podupadnie, a opasy znacznie się zmniejszą, a zatem ta gałąź gospodarstwa, na którą tyle krajłożył zmarnieć by musiała.

Dalej, gorzelnie gospodarcze o mniejszych kontyngentach, które obecnie jeszcze pokryć mogą koszta produkcji; przy zmniejszonym w przyszłości kontyngencie już nie byłyby w stanie pokryć kosztów administracyjnych.

Każda zmiana w systemie opodatkowania spirytusu, prowadzi za sobą i nakłada niechybnie wielkie wydatki i koszta na właścicieli gorzelni, którzy świeżo poniosłszy znaczne wydatki spowodowane ostatnią zmianą ustawy, wprost nie są i nie będą w stanie nowych wydatków pokryć. Nie mówiąc już o nieporozumieniach z władzami skarbowymi, które przy każdej zmianie ustawy następują.

Zważywszy te wszystkie względy i okoliczności naprowadzone, komisya budżetowa doszła do tego przekonania, że monopol spirytusowy bez wielkiej ujmę, a nawet krzywdy krajowych interesów, nie da się wcale przeprowadzić, pomimo najlepszych chęci i zamiarów Rządu centralnego. Tyle bowiem zachodzi spraw powikłanych, a zostających ze sobą w nierozłącznym związku, że przy najlepszych nawet chęciach uwzględniając pewne tylko sprawy, potrącić się musi na całe grupy innych interesów, wprowadzić może nieco mniejszego znaczenia, ale w każdym razie takich, które ze szkodą kraju musiałyby być pominięte; tak więc w każdym razie nowa reforma wzbudza słuszną obawę, gdyż proponowana ustawa monopolowa dotyka najżywotniejszego interesu kraju, wskutek czego jest pożądanem, by Wydział krajowy zajął w tej sprawie stanowisko obronne.

Wydział krajowy jako powołany stać na straż interesów krajowych, a w pierwszym rzędzie dbać i mieć staranie o zasoby funduszu krajowego, winien w miarę swej możności zapobiegać i ochronić kraj od ewentualnych strat dotkliwych, jakie z powodu projektowanej ustawy zawisły nad krajem.

Zważywszy te naprowadzone motywa, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Sejm wyrażając przekonanie że wprowadzenie rządowego monopolu spirytusowego pociągnęłoby za sobą wielkie niebezpieczeństwa dla interesów kraju, poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał dokładnie skutki jakie wynikłyby dla funduszu krajowego, funduszy gminnych i rolnictwa z zaprowadzenia monopolu, i poczynił stosowne kroki celem zabezpieczenia kraju od szkodliwych następstw z prowadzeniem monopolu połączonych.

Lwów dnia 5. lutego 1895.

Zastępca przewodniczącego:

Stanisław Badeni.

Sprawozdawca:

Zagórski.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In the second section, the author outlines the various methods used to collect and analyze the data. This includes both primary and secondary data collection techniques. The primary data was gathered through direct observation and interviews, while secondary data was obtained from existing reports and databases.

The third section details the statistical analysis performed on the collected data. Various tests were conducted to determine the significance of the findings. The results indicate a strong correlation between the variables being studied, suggesting that the observed trends are not merely coincidental.

Finally, the document concludes with a series of recommendations based on the research findings. These suggestions are aimed at improving the efficiency of the processes being analyzed and addressing the identified areas of concern. It is hoped that these measures will lead to more effective outcomes in the future.